HET VIERKANTJE

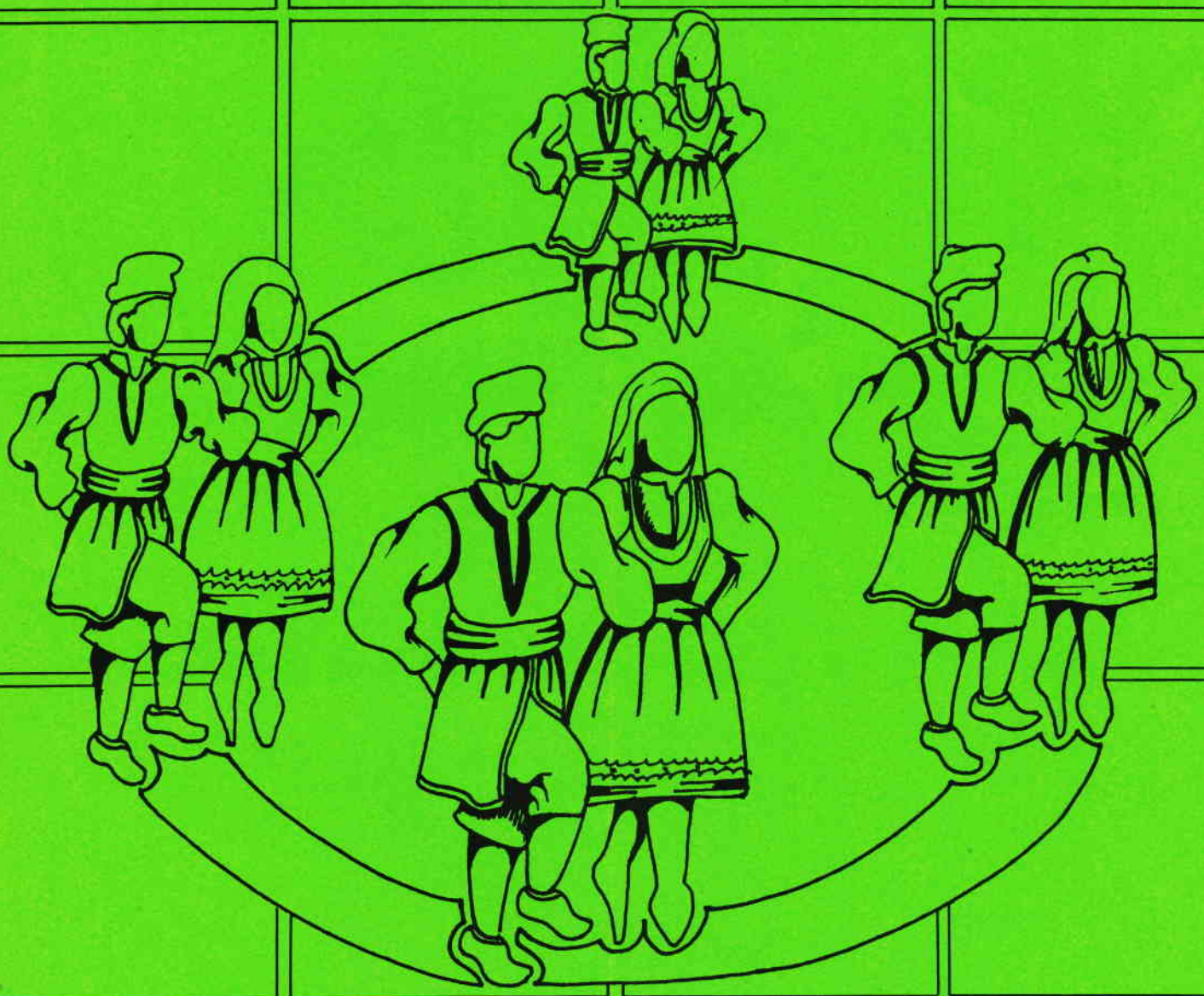

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT van de NATIONALE JEUGDDIENST voor VOLKSDANS v.z.w.

HET VIERKANTJE

Jaargang 13 nr.5. kantoor van afgifte: ANTWERPEN X.

tijdschrift van de

NATIONALE JEUGDDIENST voor VOLKSDANS
vereniging zonder winstoogmerk
Van den Nestlei 23, 2018 Antwerpen
03/233.74.24 Rek : 870-0002272-07

verschijnt in februari, april, juni, september en december.
Verantw. uitg.: Harry Cohen, Anjerstraat 32, 2650 Boom.

INHOUD.

	blz.
* LEG WAT IN MIJN SCHOENTJE ...	4
* NJV-LIDKAART 1989	7
* NJV-VERKOOPDIENST	8
* NJV-PLATENBON	9
* WEETJES	10
* ALBANIE, EEN ONBEKEND STUKJE BALKAN	13
* ACTIEF:	
- Kadervorming 1989, 1ste trimester	16
- Gepland	19
- Folklorereis naar Hongarije	20
* INSCHRIJVINGSFORMULIEREN	23-24

Redactie:

Micheline Janssens
Marcel Tack

met medewerking van:

Harry Saeyvoet.

Inzenden van kopij

voor het nr.:	kopij binnen:
1. februari	31 januari
2. april	31 maart
3. juni	31 mei
4. september	15 augustus
5. december	15 november

Copyright:

De artikels uit dit tijdschrift mogen worden overgenomen, mits bronvermelding.
De schrijver van het artikel is alleen verantwoordelijk.

de NATIONALE JEUGDDIENST voor VOLKSDANS

wenst u

PRETTIGE KERSTDAGEN

EEN VOORSPOEDIG 1989

Joyeu[illegible]el et

Bonne Année!

VEEL DANSGENOT[illegible]

R·HAR!

FROHE WE[illegible]NACHTEN

Nationale Jeugddienst voor Volksdans

LEG WAT IN MIJN SCHOENTJE...

Het jaar loopt stilaan ten einde.
December, met zijn kille grijze dagen, houdt ons binnenshuis.
Net in deze periode is de warme, gezellige huiskamer het decor voor enkele traditionele feesten, die vreugde brengen in de harten van jong en oud.
Zo wordt nog steeds op de avond van 5 december Sinterklaas gevierd, de kindervriend bij uitstek.

Hoewel de goede Sint geschrapt is van de lijst der heiligen, heeft hij nog niets aan populariteit ingeboet en is hij in de loop der eeuwen een van de meest vereerde en aanroepen heiligen geweest. Hij stond zowel in het Oosten als in het Westen bekend als een zeer heilig man. Rondom zijn persoon hebben zich in de loop der eeuwen verschillende legenden gevormd, waarvan de echtheid en de herkomst niet meer te achterhalen zijn.

Sinterklaas is de volksnaam voor de heilige Nicolaas, bisschop van Myra, een stad gelegen in het huidige Turkije. Volgens levensbeschrijvingen, die pas eeuwen later werden samengesteld, zou de bisschop daar geleefd hebben in het begin van de 4de eeuw.

In het Oosten is hij vooral beroemd geworden door de legende van de drie veldheren, die door keizer Constantijn met hun leger waren uitgestuurd om ergens een opstand te bedwingen. Door ongunstige wind raakten zij uit de koers en landden in Myra, waar de soldaten begonnen te plunderen. Drie onschuldigen werden als aanstichters hiervan beschouwd en ter dood veroordeeld. Maar de heilige Nicolaas wist de terechtstelling te voorkomen. Teruggekeerd van hun opdracht werden de drie veldheren door de keizer ervan beschuldigd het vonnis niet te hebben voltrokken, waarop hij hen gevangen zette. In een droom verscheen Nicolaas aan de keizer, die daardoor overtuigd raakte van hun onschuld en hen de vrijheid schonk.

In het Westen kent men vooral volgende drie legenden:
Zo zou Sint-Nicolaas van Myra drie meisjes uit een adellijke familie in zijn stad aan geld geholpen hebben, toen zij door de armoede van hun vader gedwongen werden zich aan prostitutie over te geven. Hij wierp daartoe op drie achtereenvolgende avonden goud door de deur naar binnen. Van toen af kenden de meisjes geen armoede meer.

Een ander wijd verbreid verhaal gaat over drie kinderen, die door een herbergier waren vermoord en ingepekeld in vaten. Toen Sint-Nicolaas in deze herberg wilde eten en overnachten, raakte de herbergier in paniek en bekende zijn misdaad. Sint-Nicolaas werd bij het pekelvat gebracht en wekte de kinderen weer tot leven.

Een derde legende verhaalt hoe Nicolaas van Myra naar Palestina vertrok om de heilige plaatsen daar te bezoeken. Onderweg brak op zee een hevig noodweer los, zodat het schip dreigde te vergaan. Door het vurig bidden van de heilige bisschop bedaarde de storm en bleef het schip behouden.
Geen wonder dat Sint-Nicolaas de beschermheilige van schippers en zeelieden genoemd werd en in de beeldende kunst als zodanig werd afgebeeld, met een anker of een schip.

Reeds in de 6de eeuw was de verering van Nicolaas van Myra in het Oosten opmerkelijk groot, met name in Klein-Azië, in Constantinopel en in Rusland, dat het tot patroonheilige koos.
De verering in het Westen is van latere datum en is te danken aan het feit dat Italiaanse zeelieden het stoffelijk overschot van Nicolaas in 1087, tijdens een oorlog tegen de Turken, overbrachten naar het Zuiditaliaanse stadje Bari. Deze roof van Sint-Nicolaas' gebeente wordt in de Byzantijnse Kerk zelfs met een speciale feestdag herdacht (op 9 mei).
Door contacten,die in Italië bestonden met Hanzesteden in Noordwest-Europa, kwam de verering van Sint-Nicolaas naar het Noorden, waar hij ondermeer de patroonheilige van het bisdom Luik en Amsterdam werd.
Behalve patroonheilige van Rusland werd Sint-Nicolaas ook beschermheilige van Griekenland, de koninkrijken Napels en Sicilië en van Lotharingen.
Tussen de 12de en de 14de eeuw werden in België meer dan honderd kerken gebouwd ter ere van de heilige Nicolaas, terwijl er ook een bedevaart naar Dikkele bestond. In Nederland was er vooral in de 13de eeuw een piek in het aantal Nicolaaskerken.
De Reformatie heeft gepoogd een einde te maken aan deze Nicolaasverering en is hier ten dele in gelukt: als beschermheilige van huwelijk en gezin taande zijn invloed, maar als sprookjesachtige figuur uit de legenden bleef zijn populariteit bestaan.

Naar alle waarschijnlijkheid heeft het Sinterklaasfeest allerlei oude en onbekende gebruiken in zich verenigd, zodat het nu onmogelijk is de oorsprong van al deze gebruiken te achterhalen
In de noordelijke landen, Denemarken, IJsland, België en Nederland, is de Nicolaasverering waarschijnlijk vermengd geraakt met oude Germaanse gebruiken, die te maken hebben met vruchtbaarheidscultussen uit die tijd.
Mogelijk heeft het Sinterklaasfeest ook te maken met een veel algemener winterfeest, dat men elders onder andere namen aantreft: de Deense Joelman, de Kerstman of Santaclaus, zoals men de figuur in de meeste Engelssprekende landen noemt.
Rechtstreeks afkomstig uit de Germaanse mythologie zijn de schimmel van de Sint, zijn lange witte baard en het rijden over de daken. Deze eigenschappen werden immers ook toegeschreven aan de god Wodan (of Odin), die op zijn paard Sleipnir door het hemelruim kliefde.

De oorsprong van Zwarte Piet, de helper van Sinterklaas, is duister.
Volgens sommige verhalen zou Sinterklaas eens de duivel overwonnen hebben, die hem sindsdien trouw als knecht is blijven helpen.
Anderen denken dat de zwarte helper van de Sint een Moorse slaaf voorstelt, die in de verhalen opdook toen de Sint naar Spanje werd verplaatst.
Volgens weer anderen is Zwarte Piet niets anders dan het symbool van het kwade, de tegenpool van de Sint, die het goede vertegenwoordigt. Pieterman luistert immers stiekum aan de schoorsteen en onthoudt alle slechte dingen van de mensen om ze vervolgens aan Sinterklaas mee te delen. Zo kan hij het kwade straffen en het goede belonen.

De roede, die samen met de zak tot de attributen van Piet behoort, zou oorspronkelijk in de Germaanse mythologie een vruchtbaarheidssymbool geweest zijn. Bij de inwijdingsriten werd een bundel twijgen gebruikt om er de jongens en meisjes , die in de stam werden opgenomen, mee te slaan, een handeling die hen groeikracht moest garanderen. Verbonden met de boze Zwarte Piet werd de roede echter een strafwerktuig.

De schoen met hooi en wortel, die de kinderen 's avonds bij de schoorsteen moeten zetten voor het paard van Sinterklaas, is waarschijnlijk een herinnering aan een oudgermaans hooioffer.

Onverbrekelijk met de Sinterklaasviering verbonden zijn de vele lekkernijen. Speculaas wordt algemeen beschouwd als een overblijfsel van oudgermaanse offerbroden. De koeken werden door de Germanen geofferd aan de schimmelruiter Wodan, die in de stormachtige najaarsnachten door het hemelruim joeg.
De naam van dit gekruide gebak is afgeleid van het Latijnse woord speculum, wat spiegel betekent. De bereiding gebeurt immers met een speculaasplank. Het eindprodukt is dus altijd het spiegelbeeld van de tekening in de plank. Op zeer oude speculaasplanken is nog veelvuldig het zonnerad te zien, een herinnering aan het Germaanse zonnewendefeest. Tijdens de Reformatie werd de afbeelding van het zonnerad echter verboden.

Aan het eind van de middeleeuwen kwam de naam "vrijer" in zwang voor een speculaaspop, omdat het een teken was dat men de vrouw,aan wie de pop gestuurd werd, ten huwelijk vroeg. Zo ontstonden er waarschijnlijk meerdere lekkernijen die met een aanstaand huwelijk of verloving te maken hadden: suikerhart, chocoladeletter, banketletter, het strooien van pepernoten om vruchtbaarheid over een huwelijk toe te wensen.
Interessant in verband hiermee is de benaming Goedheiligman voor Sinterklaas. Dit zou een verbastering zijn van het woord "hylikman", wat huwelijksmakelaar betekent.

De ontdekking van marsepein wordt door twee steden opgeëist.
Volgens de Spanjaarden is het marsepein ontstaan in het klooster van San Clemente in Toledo ten tijde van een mislukte oogst van graan, gerst en maïs. Men kon alleen maar amandelen oogsten, die de monniken van het klooster fijn maalden, er suiker en melk aan toevoegden en het geheel tot broden verwerkten. De naam marsepein is in dit geval afgeleid van "maza" (stampen) en "pan" (brood) De inwoners van Venetië bestrijden deze versie en eisen de uitvinding van marsepein voor hun stad op. De patroon van hun stad was immers de evangelist Marcus en marsepein betekent dan "brood van Marcus" (Marci panis)

Behalve als feest voor kinderen geldt het Sinterklaasfeest tevens als een uitlaatklep voor volwassenen. De pakjesavond op 5 december is een welkome ontlading van allerlei gevoelens. Bij de geschenken wordt immers vaak een briefje "van de Sint" gevoegd, een originele en veilige manier om de persoon, voor wie het pakje bedoeld is, op bepaalde tekortkomingen te wijzen en hem beterschap te laten beloven.

Sedert de tweede wereldoorlog heeft het imago van Sinterklaas nogal wat wijzigingen ondergaan.
De schimmel werd ingeruild voor modernere vervoermiddelen, zoals de stoomboot, de auto of de helikopter.
Door de commercialisering van het feest doet de goede Sint steeds vroeger zijn intrede. In een feestelijke stoet wordt hij, met fanfares en majoretten voorop, door de straten gevoerd en met veel luister op de troon in het warenhuis geïnstalleerd. Daar aanhoort hij, gezeten temidden van massa's aanlokkelijk speelgoed, de grote en kleine wensen van het kleine volkje en belooft, zonder rekening te houden met moeders beurs, te zullen brengen wat de dreumes vraagt. Tot slot staat ook de fotograaf klaar voor een kiekje van kindlief met Sint en Piet. Welke ouder weerstaat de verleiding tot de aanschaf van zo'n vertederend soevenier?
Laten we hopen dat de steeds verder doorgedreven commercialisatie de feestvreugde niet zal bederven.

Micheline.

Bronvermelding:

- Grote Spectrum encyclopedie - deel 16
- Culturele Geschiedenis van Vlaanderen - deel 1 - uitg. Baart.
- Het grote feestenboek - uitg. Elsevier.

NJV - LIDKAART 1989

Een nieuw jaar staat voor de deur en dat betekent meteen ook dat wij komen aankloppen met de lidkaart voor 1989.

Je lidkaart vernieuwen is zeer eenvoudig:

- je controleert of de adresetiket op het omslag van dit Vierkantje correct is. Is dit het geval dan hoef je alleen maar het lidgeld op de NJV-rekening te storten, met de vermelding "lidgeld 1989".
- Is de adresetiket fout, ga je verhuizen of ben je nog geen lid, dan stuur je onderstaande strook ingevuld terug naar het NJV-secretariaat en je stort het lidgeld op de NJV-rekening.

Van zodra wij je storting hebben ontvangen, sturen we de nieuwe lidkaart naar je toe.

Prijs:

- 300 fr. voor hoofdleden
- 400 fr. voor hoofdleden uit het buitenland
  (dit wegens de hogere verzendingskosten van het tijdschrift)
- 200 fr. voor bijleden (van hetzelfde gezin)
  Bijleden ontvangen geen tijdschrift.

Met een NJV-lidkaart heb je recht op:

- korting op weekend- en dagcursussen
- korting bij de aankoop van platen met het label NEVOFOON-HAKKETOON, SYNCOOP en de NJV-produkties.
- gratis ontvangst van het tijdschrift "Het Vierkantje", dat 5 maal per jaar verschijnt.
- gratis gebruik van de NJV-bibliotheek.

Een lidkaart is persoonlijk en is geldig van 1 januari tot en met 31 december.

==========

N.J.V.-LIDKAART 1989.

==========

Naam : .....

Adres: .....

tel. : ..... geboortedatum: .....

Ik stort het bedrag van 200 fr. / 300 fr. / 400 fr. op rek.nr. 870-0002272-07 van NJV.vzw., Van den Nestlei 23 bus 16 te 2018 Antwerpen, met de vermelding "lidgeld 1989".

datum: ..... handtekening:

Een nieuwe LP. met Bulgaarse volksdansen rolde van de pers:

- BHA 12232 : BULGARIAN FOLKDANCES ..... 450 fr.

  Kyustendilska rutchenitsa, Chetvorna horo, Ograzhdensko horo, Belishko horo, Pravo Zhensko horo, Svatbarska rutchenitsa, Sitno kraidounavsko horo, Mariikino, Opas, Pandelash, Dvazhdi trizhdi, Rodopska suita.

Deze LP. werd samensgesteld door Eddy Tijssen.
Hij maakte voor deze plaat een keuze uit muziekopnames,die in de afgelopen 20 jaar door Balkanton werden uitgebracht. Enkele opnames werden speciaal voor deze uitgave bewerkt en opnieuw gespeeld. Naast hun kwalificatie als luistermuziek bieden de opnames de muzikale ondersteuning van een dansprogramma, dat is gebaseerd op enerzijds de diverse stijlgebieden in Bulgarije, anderzijds de afwisseling tussen authentieke dorpsdansen en door Eddy Tijssen zelf gechoreografeerde dansen. Hierdoor en door de verschillen in moeilijkheidsgraad biedt de LP. een welkome uitbreiding en aanvulling op de eerder uitgebrachte dansprogramma's. Het tot standkomen van deze produktie is een direct resultaat van de studiereis die Eddy Tijssen in 1986 maakte.

Deze plaat is nog niet in voorraad in de NJV-verkoopdienst, maar kan wel besteld worden.

Momenteel wel in voorraad zijn:

- LP. MANGINOT 6 van SHLOMO MAMAN ..... 600 fr.

  Anachnu haroim, Gan Hashikmin, Ein Gedi, Ach Tov Leisrael, Shir al etz, Shir Sameach, Gvanim, Shir Preda Nevateem, Hitragut, El Borot Hamayim, Lel Emesh, Techol Hamitpachat, Mamtera, Tirza Yaffa Hanokdim.

- RIKUD - DANI DASSA nr. 3 ..... 600 fr.

  Ashrei Ha 'Eish, Harei Hevron, Vaynikehu, Kfar B'Teiman, Ki Tavo, Tzipor K'tana, Mizmor, Keren Or, Rakefet, Shiri Li, Al Ha 'Nisim, E'hiyeh.
  BOEKJE ..... 100 fr.

Wat de NJV-verkoopdienst nog meer te bieden heeft, vind je in de NJV-catalogus van volksdansplaten en -boeken.
De LP.'s en boeken zijn erin gerangschikt volgens onderwerp en alfabetisch per land.
Een beperkt aantal platen is in voorraad, zij zijn dus onmiddellijk beschikbaar. Andere produkties kunnen besteld worden. Hier geldt een leveringstermijn van 1 à 2 maanden.

een NJV-PLATENBON,

een goed idee voor een origineel geschenk

Hoe bekom je een NJV-Platenbon ?

- Je kent de platenbon zelf een geldwaarde toe (min. 450 fr. of de gemiddelde prijs van één LP.)
- Je betaalt dit bedrag aan N.J.V. :
  - contant op het NJV-secretariaat, dan kan je meteen de platenbon in ontvangst nemen.
  - door onderstaande bestelbon, samen met een gekruiste cheque op te sturen naar het NJV-secretariaat. De platenbon wordt je per kerende toegestuurd.
  - door een storting op de NJV-rekening met de vermelding "Platenbon". Van zodra wij je storting hebben ontvangen, wordt je de platenbon toegestuurd. Houd er wel rekening mee dat het ongeveer 10 dagen duurt, vooraleer wij het bericht van je storting ontvangen.

Een platenbon is 3 maaanden geldig.
Er wordt geen geld terugbetaald.

NJV-PLATENBON - BESTELFORMULIER

Naam : .....

Adres: .....

WENST EEN NJV-platenbon ter waarde van ..... fr.

Ik betaal:

0 met een gekruiste cheque, die je ingesloten vindt.

0 met een storting via mijn financiële instelling.

datum: ..... handtekening:

WEETJES

OPLEIDING TOT DANSLESGEVER BIJ SENIOREN

De F.V.S.V. richt vanaf 19/11/88 een opleidingscursus voor lesgever senioren-dans in. De opleiding gaat door te Mechelen, in het Cultureel Centrum Forum, Leermarkt 13 en omvat 15 zaterdagen.
Het cursuspakket is zeer praktijkgericht en omvat o.a. geschiedenis van de dans, een pakket volksdans en gemeenschapsdans, muziek en analyse van dans-beschrijvingen, praktische stage, e.d.
Voor meer informatie kan je terecht op het F.V.S.V.-secretariaat:
Ommeganckstraat 56 - 2018 Antwerpen - tel. 03/233.01.46.

DE WESTVLAAMSE RONDE

Een nieuw tijdschrift, De Westvlaamse Ronde, zag dit jaar het licht.
Het is het periodiek van de provinciale afdeling F.V.S.V-West-Vlaanderen.
De Westvlaamse Ronde wil de volksdansactiviteiten, die plaats hebben in West-Vlaanderen, samenbundelen en bekend maken.
F.V.S.V.-West-Vlaanderen hoopt hiermee de Westvlaamse volksdansgroepen nauwer bij elkaar te brengen en de volksdansbeleving in het algemeen te stimuleren.
Voor meer informatie kan je terecht op het provinciaal secretariaat:
Helly Maes-Molendijk, Leopold III-laan 125 te 8200 Brugge, tel. 050/31.65.76.

DANS, FILM, THEATER in de BIJZONDERE LICENTIE KULTUUR- en BEWEGINGS-WETENSCHAPPEN aan de V.U.B.- BRUSSEL.

De Vrije Universiteit Brussel organiseert vanaf het academiejaar 1988-1989 in het kader van de Bijzondere Licentie Vrijetijdsagogiek een Bijzondere Licentie Kultuur- en Bewegingswetenschappen.
Deze studierichting biedt de keuzemogelijkheden Theater, Film, Dans.
Deze bijzondere Licentie is bedoeld als complementaire opleiding voor beroeps-mensen en voor wie beroepsmatig in contact komt met cultuur en het praktische werk hierrond. Het is tevens een supplementaire opleiding voor studenten, die zich willen richten naar welbepaalde beroepen in de culturele sector.
De duur van de studies bedraagt 2 jaar.
Meer inlichtingen zijn te bekomen bij Dr. Diane Spilthoorn, HILOK-VUB, Pleinlaan 2 - 1050 Brussel.

V.D.C.V. "DE GROTE RONDE" - BRUSSEL

nodigt alle belangstellenden uit op een REUZE VOLKSDANSINSTUIF ter gelegenheid van een HALVE EEUW VOLKSDANS TE BRUSSEL.

Plaats: Zaal "Ancienne Belgique", Steenstraat 16 te Brussel
Datum : zondag, 11 december
Uren : van 15u. tot 18u.
Reservatie voor groepen gewenst op het tel.nr.: 02/720.21.27.

F.V.S.V. - DANSSTAGE

Plaats: Kunstencentrum VOORUIT, St. Pietersnieuwstraat 23 te Gent
Datum : 17 december 1988
Uren : van 10u. tot 12u. en van 13u. tot 17u30.
Programma:
Tijdens deze dansdag gaan gelijktijdig 3 dansstages door:
- Portugese dansen o.l.v. Emmie Van Parera: dansen uit het noorden van Portugal
- Tai Chi Chuan o.l.v. Greet De Vos: Tai Chi Chuan is een reeks van Chinese bewegingen. Deze zijn bedoeld ter aanval of verdediging, doch worden zacht, langzaam en vloeiend uitgevoerd. Daardoor is deze manier van bewegen geschikt voor elke leeftijd. Het stimuleert de mentale concentratie en de fysieke lenigheid.
- Hongaarse dansen o.l.v. Laszlo Balogh

Inlichtingen: F.V.S.V.-secr., Ommeganckstraat 56 te Antwerpen
tel.: 03/233.01.46

DANSPROGRAMMAVERNIEUWING VOOR JONGEREN EN VOLWASSENEN - V.L.V.G.

Organisatie: Limburgse Volkskunstgroepen
Plaats: in het salon van het Cultureel Centrum, Kunstlaan 5 te Hasselt
Data : 4 - 11 - 18 december 1988
Uren : van 9u30 tot 12u30

Programma: een internationaal programma met dansen uit o.a. Griekenland, Nederland, Engeland, U.S.A., Denemarken, Duitsland.

Dansleiding: C. Morrhaye, E. S'Heeren, B. Geebelen, L. Veltjen, R. Polus, C. Pauwels.

Zelf gespeelde en opgenomen muziekbanden, met muzieknotaties en dansuitleg zijn ter plaatse te verkrijgen.

Inlichtingen: V.L.V.G., Kempenhof 32 te 3500 Hasselt.

VOLKSDANSAGENDA S.I.F.-BALKAN - VOORJAAR 1989

Data	Uren	Activiteit	Dansleiding
10/12/88	20.00-24.00	instuif	Alma Verhagen
18/12/88	11.00-13.00	koffie-instuif 40+	Alma Verhagen
14/01/89	15.00-17.00	folklore-disco (workshop)	Peter Bloks
	17.00-20.00	eten + video(folklorefilms)	
	20.00-24.00	nieuwjaarsbal	Trio A.B.S. + gasten
15/01/89	11.00-13.00	nieuwjaarsbal 40+	Trio A.B.S.
28/01/89	20.00-24.00	instuif	Alma Verhagen
11/02/89	20.00-24.00	instuif	Alma Verhagen
19/02/89	11.00-13.00	koffie-instuif 40+	Alma Verhagen
25/02/89	14.30-17.30	dansdag Macedonisch	Martin Inhs
	17.30-20.00	eten + video (folklorefilms)	
	20.00-24.00	instuif	Alma Verhagen

Plaats: Zaal "Terra Nova" Nieuwlandstraat 46 te Tilburg (centrum)
Inlichtingen: SIF-Balkan, Alma of Bob, 0031-13-421325.

INTERNATIONAAL CONGRES "DANCE AND RESEARCH

Van 3 tot en met 7 juli 1989 gaat aan de V.U.B. het internationaal congres "Dance and Research" door.
Het is de bedoeling om wetenschappers en veldwerkers van overal ter wereld met elkaar in contact te brengen.
Volgende thema's i.v.m. dans staan op de agenda:

- artistieke en culturele aspecten
- historische aspecten
- pedagogische aspecten
- bio-medische aspecten

Contactadres: Prof. Dr. C. Brack, Voorzitter van Dans-Universiteit,
VUB - HILOK, Pleinlaan 2 - 1050 Brussel.

☆☆☆
☆☆
☆

ALBANIE,

een onbekend stukje Balkan

Albanië behoort tot de meest onbekende en ontoegankelijke landen ter wereld. Sinds 1945 hult het zich in een mysterieuze sluier. Het drijft praktisch geen handel met het buitenland. reizigers worden normaal gezien niet toegelaten. Dit eigenaardige land. waar auto's zo goed als onbekend zijn en de godsdienst door de staat is afgeschaft. ziet zichzelf als het enige echt socialistische land ter wereld.

De Albanese Volksrepubliek ligt in het westelijk deel van het Balkanschiereiland en wordt begrensd door Joegoslavië en Griekenland. Het is ongeveer zo groot als België, maar herbergt slechts 2,2 miljoen inwoners. Het is dan ook het meest bergachtige land van de Balkan. Gelegen aan de Adriatische en Ionische Zee vormt het als het ware een reuze-amfitheater : een lage kustvlakte, omgeven door heuvelruggen, die geleidelijk overgaan in een grillig en onherbergzaam gebergte. In het noorden en het zuiden reiken de bergen tot aan de kust. In het oosten zijn de bergen het hoogst, hier vindt men toppen met eeuwige sneeuw.

De heuvels zijn van oudsher het dichtst bevolkt geweest, daar ze vruchtbaarder waren en beter toegankelijk dan de bergen en het klimaat hier gezonder was dan in de kustvlakte, waar, door de slechte afwatering, lagunes en moerassen lagen, die broedplaatsen vormden voor malariamuskieten. Pas in onze eeuw is de kustvlakte goed bewoonbaar gemaakt. Nu bevindt zich hier de graanschuur van het land, met uitgestrekte coöperatieve landbouwbedrijven. Het zachte klimaat maakt de streek ook geschikt voor tuinbouw en de laatste jaren wordt de Albanese riviera klaargemaakt om toeristen te ontvangen.

Het onvruchtbare bergland, de eeuwenlange overheersingen en het huidige regime zijn er de oorzaak van dat nu nog meer Albanezen buiten dan binnen de grenzen van Albanië wonen.
In Joegoslavië leven in de autonome provincie Kosovo ongeveer 1 miljoen Albanezen, zij vormen de grootste bevolkingsgroep en hebben culturele autonomie. In Zuid-Italië wonen ongeveer 200.000 Albanezen, meest afstammelingen van kolonisten die zich daar vestigden in de 15de eeuw. Aanzienlijke Albanese minderheden vinden we terug in Turkije, Griekenland, Roemenië en de U.S.A.

De Albanezen, ook Skjiptaren genoemd, wat zoveel betekent als het volk van de adelaar, zijn rechtstreekse afstammelingen van de Illyriërs, die zich omstreeks 1.000 v.C. in de westelijke Balkan vestigden. Ondanks de vele leenwoorden uit het Latijn, Grieks, Turks en Slavisch , is de Albanese taal nog herkenbaar als een moderne vorm van het Illyrisch.

Eeuwenlang is Albanië de speelbal geweest van de omliggende landen. In de 1ste eeuw v.C. kwam het onder Romeins gezag, in de middeleeuwen voerden de Serven de heerschappij en van 1440 tot 1912 was het land onder Turks bewind. Na de eerste wereldoorlog werd Albanië een republiek tot president Ahmed bey Zogu in 1928 als koning Zog I de troon besteeg. In 1939 nam Mussolini de macht over.
Na de bevrijding in 1944 werd Albanië een volksrepubliek, die sterk onder de invloed stond van Rusland en het stalinisme. In 1961 kwam het echter tot een complete breuk met Moskou, waarna de banden met China nauwer werden aangehaald. Hierdoor manoevreerde Albanië zichzelf in een zeer geïsoleerde positie.

Sedert een tiental jaren komt hierin geleidelijk verandering en probeert het land de betrekkingen met de buurlanden te verbeteren.

Deze woelige geschiedenis heeft ertoe bijgedragen dat de bevolking zeer arm was en zich steeds op het oorlogvoeren moest toeleggen. Voor de opbouw van het land, voor de ontwikkeling van kunst en wetenschappen was geen tijd. Het overgrote deel van de bevolking was tot voor de 2de wereldoorlog analfabeet.

Het is dan ook niet te verwonderen dat in de Albanese volkskunst een toon van strijdvaardig patriotisme overheerst.
Een typisch voorbeeld hiervan is de bouwstijl : de woonhuizen in de hooglanden zijn gebouwd als vestingen tegen de rotswanden, de ramen zijn vervangen door schietgaten.

De Albanese edelsmeedkunst is vermaard voor het vervaardigen van kunstig bewerkte vuurwapens. Talrijke heldenliederen en volksverhalen, door mondelinge overlevering bewaard gebleven, verheerlijken de heldhaftige krijgsdaden van de volkshelden.

Door het geïsoleerde leven in de hoge berglanden zijn nog veel oude gewoonten bewaard gebleven. Elke streek heeft zijn eigen klederdracht, hoewel ze nu nog slechts door bejaarden geregeld wordt gedragen.
Het vrouwenkostuum bestaat meestal uit een hoofddoek, een witte bloese met daaroverheen een bewerkte jak en een wijde, effen rok met een schort in geometische patronen. Onder de rok wordt een soort harembroek gedragen.

De kleren van de man zijn in wit en zwart : een kapje op het hoofd, een hemd met daaroverheen een wollen mantel, die soms is bewerkt, een witte pantalon en een brede gordel. In het zuiden dragen de mannen een wit kapje en - onder Griekse invloed - over de witte broek nog een wit rokje. De geometrische patronen van de vrouwenschorten keren terug in de tapijten, die in de woningen vloeren en wanden sieren.

De Albanese volksmuziek en -dans hebben sterke Turkse invloeden ondergaan. In het noorden worden de volksliederen eenstemmig en met simpele variaties ten gehore gebracht, in het zuiden zingt men meerstemmig, dit onder invloed van de Griekse muziek.
Ook de dansen verschillen van streek tot streek. In het noorden zien we de "stille dansen", waar de dansers als enige begeleiding het ritme van de eigen voeten hebben en het rinkelen van eventuele sierraden.
In het zuiden wordt de dans begeleid door zang en instrumenten. Men vindt er de tapan, de herdersfluit, de luit, de gajda en de čifteli, een luit met lange hals.

Micheline.

Bronvermelding:

- Grote Spectrum encyclopedie
- Elsevier encyclopedie

Vrouwen uit Shkodër (Scutari) in Noord-Albanië, de stad met de fraaiste nationale klederdracht.

Kledij, gedragen op het einde van de 19de eeuw.
Van links naar rechts: een moslimvrouw uit Scutari, een boerin uit Malissor, een christelijke vrouw uit Scutari en een christelijke vrouw uit Racinet.

KADERVORMING '89

1ste trimester

27-29 jan.	GRIEKSE DANSEN o.l.v. Lies en Rene GOSSE

Lies en Rene Gosse staan in Nederland bekend als specialisten op gebied van Griekse dans en folklore.
Na vele jaren opzoekingswerk, informatie verzamelen en ervaring opdoen, kunnen zij nu een zeer aantrekkelijk en gevarieerd programma aanbieden, waarin zowel beginners als gevorderden hun gading vinden.
Voor deze cursus stelden zij een programma samen met dansen uit verschillende streken van Griekenland, zowel van het vasteland als van de eilanden.
Naast het dansprogramma wordt ook ruime aandacht besteed aan achtergrondinformatie bij de dansen.
Gevorderde dansers vinden in deze cursus een nieuw danspakket om verder door te geven in de volksdansgroep.
Voor dansers, die nog niet zo vertrouwd zijn met de Griekse folklore, wordt het vast een aangename en verrassende kennismaking.
De muziek van de aangeleerde dansen is te verkrijgen op cassette.

Plaats: vormingscentrum "Destelheide" te Dworp
Uren : van vrijdag, 19u. tot zondag, 16u.
cursusnr.: K89/01

4 febr.	CREATIEF DANSEN MET KINDEREN o.l.v. Micheline Janssens.

N.J.V. ontwikkelde een nieuwe aanpak om kinderen te leren dansen en hun creativiteit op gebied van beweging te bevorderen. Het programma is geschikt voor kinderen van 6 tot 12 j. en omvat traditionele speeldansjes en kinderdansen , maar ook nieuw gecreëerde dansen met heel wat ruimte voor eigen inbreng en improvisatie. Daarnaast worden dansen gebundeld rond een thema.
Het programma voor deze dansdag omvat:
- aanleren van een danspakket voor kinderen van 6 tot 12 jaar
- dansen rond het thema "de seizoenen" (de lente)
  Hier komt ook creatief dansen op sfeerbrengende muziek aan bod.

Plaats: turnzaal van de Lagere School, Engerstraat 10 te Erps-Kwerps
Uren : van 10u tot 17u.
Cursusnr.: K89/02

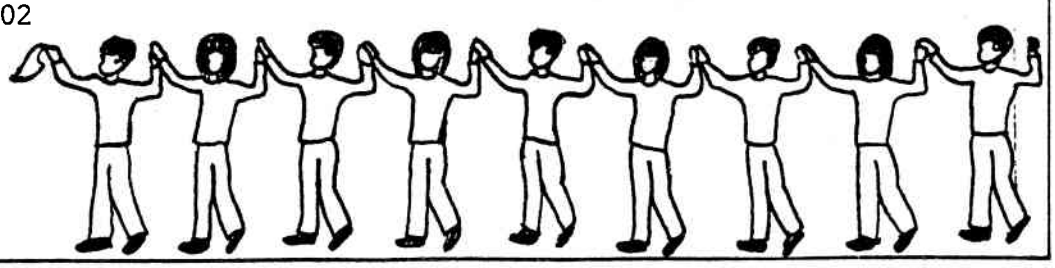

11 febr.	ALBANESE DANSEN o.l.v. Lisette LANGEVELD

Lisette Langeveld specialiseert zich al geruime tijd in Albanese dansen. Ze verbleef bij dansleiders in Kosovo en had zelfs de kans om volksdansstages te volgen in Albanië zelf. Zij was ook een ijverige leerling van Haki Skreli, een Albanees dansdocent en choreograaf.
Ongeveer twee jaar geleden verzorgde zij voor N.J.V. een kennismakingscursus, een primeur voor Vlaanderen, die door het volksdanspubliek zeer goed onthaald werd.
Ondertussen heeft Lisette een nieuw programma samengesteld en werkt zij ook met muzikanten om de dans te begeleiden.
Of de muzikanten zullen meekomen, is nog niet zeker.
Dit wordt in ons volgend nummer bevestigd.

Plaats: Zaal "Vooruit", St.-Pietersnieuwstraat te Gent
Uren : van 13u30 tot 20u.
Cursusnr.: K89/03

4-5 maart	DANSEND DOOR DE TIJD o.l.v. Jos DEPLA

Jos Depla is als dansdocent verbonden aan de Stichting Lodewijk De Raet, waar hij een gewaardeerd medewerker is.
Tijdens deze cursus maak je, onder zijn kundige leiding, al dansend een tocht door de tijd, van de primitieve dans naar meer gestructureerde dansen, zoals de boerendansen, de dansen van de adel en van de burgerij. Je maakt kennis met o.a. ballet en renaissancedans, om te eindigen in onze eeuw met een gamma nieuwe dansvormen, als jazz, modern dance e.d.
Zo krijg je in een notedop een overzicht van wat er aan dansvormen bestaat of bestaan heeft, hoe verschillende dansvormen geëvolueerd zijn, hoe ze elkaar hebben beïnvloed, hoe bepaalde levensomstandigheden en maatschappelijke structuren de vorm en inhoud van de dans hebben bepaald,...
Deze cursus is een must voor elke danser die een ruimer beeld wil krijgen van de dans in het algemeen, die zichzelf als danser wil situeren in de danswereld.
Hoewel deze cursus eigenlijk deel uitmaakt van de opleidingscursus tot volksdanslesgever, stellen wij daarom dit weekend open voor geïnteresseerden.
Schrijf tijdig in, want het aantal deelnemers is beperkt.

Plaats: Vormingscentrum "Destelheide" te Dworp
Uren : van zaterdag, 9u. tot zondag, 13u.(middagmaal inbegrepen)
Wie op zaterdagmorgen niet tijdig kan aanwezig zijn, kan ook reeds op vrijdagavond toekomen in Destelheide.
Gelieve dit wel bij de inschrijving te melden.

Cursusnr.: K89/04

10-12 maart	WEEKEND VOOR GEBREVETTEERDE NJV-LESGEVERS

Steeds meer horen wij de opmerking van onze medewerkers: "Bijscholingscursussen volgen om nieuwe dansbagage op te doen en de dansstijl bij te schaven is goed, maar wanneer komt er eens een cursus,exclusief voor NJV-lesgevers, die hun opleiding alweer een poosje achter de rug hebben?"
Wel, beste lesgevers, hier is dan het gevraagde weekend.
Het is de bedoeling om dansen uit de vorige cursussen, die weer een beetje in de vergeethoek zijn geraakt, op te frissen.
om het danspakket aan te vullen met enkele nieuwe dansen, die geschikt zijn om aan te leren in de groep, om met elkaar ervaringen uit te wisselen i.v.m. de aanpak van diverse groepen. En natuurlijk wordt er ook tijd vrij gemaakt voor een gezellig samenzijn, voor het uitwisselen van herinneringen en de laatste nieuwsjes,...
Ook aan echtgenoten en kinderen is gedacht: zij kunnen ook meekomen. Tijdens de cursusuren wordt er voor kinderopvang gezorgd.
Het wordt dus een weekend voor en door NJV-lesgevers.
Meer informatie over programma en prijzen delen we je later nog mee. Houd deze datum alvast vrij!

Plaats: Centrum "De Winner" te Overpelt.
Uren : van vrijdag, 19u. tot zondag, 16u.
Cursusnr.:K89/05

17-19 maart	BULGAARSE DANSEN o.l.v. Leo WAUDMAN

Leo Waudman is voor N.J.V. geen onbekende meer. Vorig jaar kwam hij voor het eerst een weekendcursus Bulgaarse dansen leiden. Het programma en de methodische aanpak vielen toen zo goed mee, dat we hem opnieuw uitnodigden voor een vervolg op de vorige cursus.
Leo zorgt weer voor een nieuw danspakket met dansen uit verschillende streken van Bulgarije. Met zijn manier van lesgeven worden zelfs de moeilijker dansen gesneden koek.
Een goede gelegenheid dus om niet alleen nieuwe dansen te leren maar ook iets op te steken over de methode om deze dansen aan te leren.
De muziek van de aangeleerde dansen is te verkrijgen op cassette.

Plaats: Provinciaal vormingscentrum "Dommelhof" te Neerpelt.
Uren : van vrijdag, 19u. tot zondag, 16u.
Cursusnr.:K89/06

Gepland

REEDS GEPLAND VOOR HET TWEEDE TRIMESTER

14-16 april	JOEGOSLAVISCHE DANSEN o.l.v. Leo Sterman Kroatische en Servische dansen Plaats: vormingscentrum "Destelheide" te Dworp
19-21 mei	ISRAELISCHE DANSEN o.l.v. Annette Van der Steen Plaats: Provinciaal Vormingscentrum "Dommelhof" te Neerpelt.
27-28 mei	KENNISMAKING MET DANSEXPRESSIE o.l.v. Jos Depla Plaats: vormingscentrum"Destelheide" te Dworp

PRIJZEN VAN CURSUSSEN.

De steeds stijgende organisatiekosten, met name de hogere honoraria voor dansdocenten en de hogere verblijfskosten in de centra, maakten helaas een aanpassing van de cursusprijs noodzakelijk.
Voor 1989 geldt volgend tarief:

weekendcursussen: 1.300 fr. voor NJV-leden
1.600 fr. voor niet-leden (NJV-lidkaart 1989 inbegrepen)
In deze prijs zit vervat: cursusgeld, logies met vol pension, koffie tijdens de pauzes.

dagcursussen : 350 fr. voor NJV-leden
400 fr. voor niet-leden

Uitzonderingen op de regel worden bij de aankondiging van de cursus vermeld.

HOE INSCHRIJVEN ?

- Vooraf inschrijven, ook voor een dagcursus, is noodzakelijk.
- Inschrijven kan telefonisch op het NJV-secr. of schriftelijk door het inschrijvingsformulier ingevuld terug te sturen naar het NJV-secr.
- De inschrijving is pas definitief als wij je betaling hebben ontvangen.
- De betaling moet in ons bezit zijn, 10 dagen voor de aanvang van de cursus.
- Betalen kan:
  - contant op het NJV-secretariaat.
  - met een gekruiste cheque, die je bij je inschrijvingsformulier insluit.
  - met een storting via je financiële instelling. Houd er dan wel rekening mee dat het 10 dagen duurt,vooraleer wij het bericht van je storting hebben ontvangen.

12 - 27 augustus '89

Folklorereis naar

HONGARIJE

Prijs : slechts 25.500-F.

'n enige kans!

Nationale Jeugddienst voor Volksdans

PROGRAMMA

16 daagse busreis.

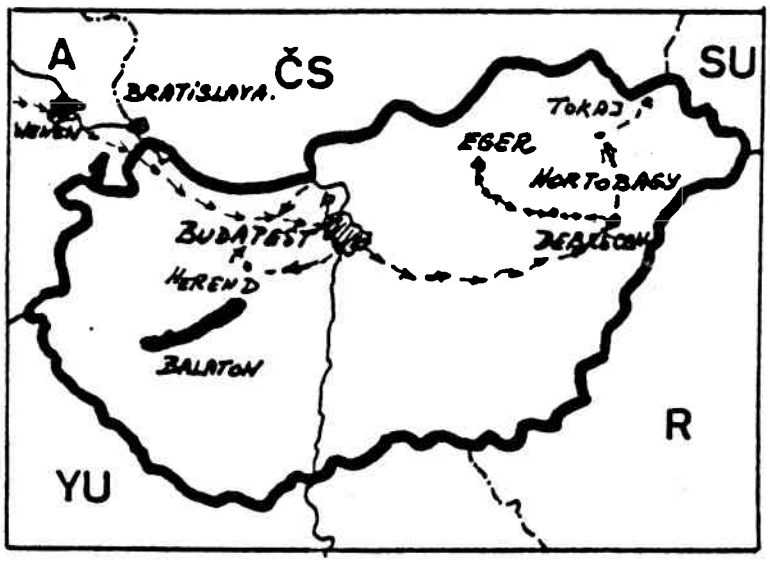

Zaterdag 12 aug.: *Vertrek in de vroege ochtend - over de duitse autowegen tot Regensburg. Avondmaal - Logies.*

Zondag 13 aug.: *Ontbijt - Verdere reisweg: Linz - Wenen - hongaarse grens (Middagmaal) - Budapest - Debrecen. Avondmaal - Logies.*

Maandag 14 aug.: t/m Zondag 20 aug.

Verblijf te Debrecen. Logies en vol pension. Alle kamers hebben douche en WC.

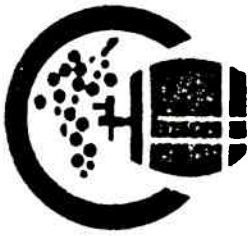

- *Bezoek aan Dérimuzeum en gereformeerd college.*
- *Daguitstap naar Eger met wijnproeven.*
- *Halve-daguitstap naar Puszta - Hortobagy met bezoek aan de folkloremarkt.*
- *Daguitstap naar Hollóháza (porselein.) en terug langs Tokaj (wijnstreek.) + Visrestaurant.*
- *Bezoek aan termaalbad.*
- *Bloemenstoet.*
- *Bijwonen van internationaal volksdansfestival-openlucht.*
- *Kontakt met Volksdansgroep "Hajdu."*
- *Dansavond op volksdansfestival + vuurwerk.*

Maandag 21 aug.: t/m Zaterdag 26 aug.

Na het ontbijt reisweg: DEBRECEN - BUDAPEST. Verblijf te Budapest in Half-pension - kamers met douche en WC.

- *Stadsrondrit (halve dag)*
- *Daguitstap naar Herend, Veszprém, Panonhalma.*
- *Daguitstap naar de Donau-bocht. (Esztergom-Sentendre.)*
- *Folkloremuzeum.*
- *Vrije dagen voor Shopping.*

Zaterdag 26 aug.: *Na het middagmaal. Aanvang van de terugreis-Nachtrit.*

Zondag 27 aug.: *Aankomst in de namiddag.*

VOORWAARDEN

1. *Uiterste inschrijvingsdatum:* *31 maart 1989.*

   - *de plaatsen worden toegewezen in volgorde van ontvangst van het voorschot - aantal plaatsen is beperkt.*

2. *Betalingswijze:* *voorschot : 9.500,-fr.*
   8.000,-fr. vóór 15 mei '89.
   saldo 8.000,-fr. vóór 15 juni '89.

3. *Bij annulatie blijven de gestorte sommen aan N.J.V. - O.Vl verschuldigd.*

INBEGREPEN: *Alle maaltijden en diensten zoals vermeld in het programma - drinkgeld chauffeurs.*
Reisleiding - baantaksen - BTW. - Inkomgelden.
Visumkosten.

NIET INBEGREPEN: *Middagmaal 1° dag. - Budapest (H/P)*
Maaltijden tijdens de terugweg.
Reis- en anulatieverzekering.
Reispas.

INLICHTINGEN: *Bij*

J.P. DEPRAUW - 050 / 36.08.87
M. JANSSENS - 03 / 233.74.24

BELANGRIJK: Uw reispas moet op datum van de afreis nog minstens 6 maanden geldig zijn!

I N S C H R I J V I N G S B L A D.

Terug te zenden aan : Secr. N.J.V. O - Vlaanderen
p/a. DEPRAUW J.P.
Beeweg, 25
8310 BRUGGE.3

GEGEVENS:

Familienaam : . . . . . .

Voornaam : . . . . . .

Meisjesnaam : . . . . . (gehuwde vrouw.)

Geboorteplaats: . . . . . .Geboortedatum: . . . . . .

Naam en voornaam van de moeder : . . . . . .

Beroep : . . . . . Nationaliteit : . . . . .

In geval van Hongaarse nationaliteit, datum van vertrek uit Hongarije. . . . . .

Datum van opheffing v/d Hongaarse nationaliteit: . . . . . .

Adres van uw tewerkstelling: . . . . . .

telf: . . . . . .

Woonadres: . . . . . .

. . . . . Telf: . . . . . .

Reispas: Nummer . . . . . .Geldig tot . . . . . .

Voegt 2 recente pasfoto's bij.

Ondergetekende verklaart geen valse gegevens verstrekt te hebben, en verklaart in te schrijven op vermelde reis naar HONGARIJE. Ik ga akkoord met de N.J.V. voorwaarden van deze reis en stort hierbij het voorschot van 9.500,-Fr op rek: NJV. O-VL Beeweg, 25 - 8310 BRUGGE.3 870 - 0007134 - 19 met vermelding: Hongarije

Datum: ..... Handtekening :.....

INSCHRIJVINGSFORMULIER - KADERVORMING 1989 - 1ste TRIMESTER.

Naam : .....

Adres: .....

.....

NJV-lidkaart nr.: 70 . . . 8888 tel.nr.:.....

Ik schrijf in voor:

0	K89/01	GRIEKSE DANSEN	L. en R. GOSSE	DWORP
0	K98/02	CREATIEF DANSEN MET KINDEREN	M. JANSSENS	ERPS-KWERPS
0	K89/03	ALBANESE DANSEN	L. LANGEVELD	GENT
0	K89/04	DANSEND DOOR DE TIJD	JOS DEPLA	DWORP
0	K89/06	BULGAARSE DANSEN	LEO WAUDMAN	NEERPELT

---

0 Ik sluit bij mijn inschrijvingsformulier een gekruiste cheque in voor het bedrag van ..... fr.

0 Ik stort het bedrag van ..... fr. op rek.nr. 870-0002272-07 van N.J.V. vzw., Van den Nestlei 23 bus 16 te 2018 Antwerpen, met de vermelding van het cursusnummer.

Datum: ..... handtekening:

ANNULATIEREGELING VOOR WEEKENDCURSUSSEN.

Het komt wel eens voor dat cursisten om de een of andere ernstige reden moeten afzien van deelname aan de cursus, waarvoor ze inschreven.
Voor hen geldt volgende regeling:

- bij annulatie tot 14 dagen voor de aanvang van de cursus, wordt het inschrijvingsgeld, verminderd met 10% annulatiekosten, terugbetaald.
- bij annulatie tot 5 dagen voor de aanvang van de cursus wordt 50% van het inschrijvingsgeld terugbetaald.
- bij annulatie binnen de 5 dagen voor de aanvang van de cursus, blijft het inschrijvingsgeld volledig verschuldigd aan N.J.V.
  Er mag wel voor vervanging gezorgd worden.

HET VIERKANTJE

tijdschrift van de v.z.w.,
NATIONALE JEUGDDIENST VOOR VOLKSDANS
Van den Nestlei 23 bus 16
2018 Antwerpen.

verschijnt tweemaandelijks
v.u.:H.Cohen, Anjerstr. 32
2650 Boom.

Jg. 13, nr.

AFGIFTEKANTOOR ANTWERPEN X

600148887
FEDERATION WALLONS
AVENUE SOPHORAS 39
1180 BRUSSEL